

րեկիրթ ըլլալու. և հրամանը կը կատարուի ամենայն խստութեամբ:

Տարակոյս չկայ որ տրուած դասը շատ աղքատ և զօրաւոր էր. բայց այս օրուան օրս ոչ մի թագաւոր կը յանդգնի առ այն իբրև հասարակաց հայր ծողովրդեան:

Ծոյադարան պատճառ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԲՈՒՂԱՐԱՅ. — Արեւն մ'երբ մարդիկ աւելի բարեկրօնք էին, կը հրամայէին ամենայնի, թէ կենդանի և թէ անկենդան արարածոց, բայց կը պատմեն թէ ամենայն ինչ կերպաւ րանափոխ եղած ըլլայ երբ մարդիկ չարացան:

Օրինակի համար, մարդ մը փայտ կտրելէն և շեղջակուտելէն ետքը բաւական էր որ դաւազանաւ դպի միայն, և ահա շեղջակոյտը կը սկսէր քալել ինքն իրեն ինչ ուղղութեամբ որ կը հրամայուէր:

Բայց եղաւ օր մ'որ կնոջ մէկը շեղջակոյտը դիմացէն քայեցնելու ատեն, ձանձրանալով քովէն հետի քալելէն, կը նըստի վրան. այն ատեն շեղջակոյտը կ'անսաստէ և կը դադրի քալելէն: Ահա կը ցատկէ և կը սկսի զարնել յաճ և յահեակ, բայց վայրասպար. շեղջակոյտն այլ ևս չի յառաջնորդ: Այն ատեն ձայն մը կուգայ երկնքէն որ կ'ըսէ.

« Կին դու, որովհետեւ ծուլացար և չարացար, փոխանակ շեղջակոյտն զքեզ տանելու, դու զանիկա տանիս »:

Այն ատեն կինը կը ստիպուի քակել զօտին, կապել փայտերն 'ի մի խուրձ, առնուլ թիկանցը վրայ ու տանիլ:

Գերագանցութիւն ղեկերայրեան. — Մարդիկ ոչ կրնան ապրիլ, ոչ բարոյք ապրիլ, ոչ մարդ ըլլալ և ոչ երջանիկ առանց մէկ մէկու. կապուած են իրարու հետ հասարակաց կարեւորութեան կապով: Իւրաքանչիւր անհատ բաւական չէ ինքն իրով. կերպով մը պէտք ունի բազմացնել ինք զինքը բազմաց ձեռնադրութեամբ. և կարծես թէ մենք առանձին ամբողջ մարմին չենք, այլ հատեալ մասունք զոր ընկերութիւնն կը միացնէ: Զրկեալք՝ արդարութիւն կը խնդրեն, տկարք՝ պէտք ունին զօրանալոյ, և սգաւորք՝ մխիթարութեան:

Ա Ռ Ա Մ Ք

— Նպատակը տեսնելը գիւրդն է, բայց նետը նպատակին հանգիպցնելը դժուարին:

— Հաւատարիմ բարեկամն որ թոյ նման է, որ քովի ծառը չոր ալ ըլլայ՝ սիրով անոր կը պըլլուի:

— Եղածնէս աւելի կը կարծենք զմեզ, ու կարծածնէս ալ աւելի կ'ուզենք երեւնալ:

— Արուն որ կարողութիւնը հաւասար է իր բաղձանայր, երջանիկ է այնպիսին. և որովհետեւ մարդուս կարողութիւնը քիչ բանի կը հասնի, անոր համար պէտք է չափաւորէ իր բաղձանքը:

— Կեղծաւորն իր անկեղծութիւնը կը գովէ, ազա՛ն իր առնառանձեռնութիւնը, աշխարհասէրն իր համեստութիւնը, մէկ խօսքով՝ չարն իր բարութիւնը:

— Իմաստութիւնը ջահ մ'է որ չի ծածկուիր, որչափ մութը տանիս, այնչափ աւելի կը փայլի:

— Արքունեաց մէջ աւելի դիմակ կը գտնուի քան թէ զէմք:

— Մարդս իրմէն վեր եղած բանն իր երջանութիւնը կը համարի:

— Հաւատք առանց բարեգործութեան դանդաղ մ'է առանց լեզուի:

— Իշխանաց սիրտը քիչ մը մոմէ շինուած պիտի ըլլայ. քիչ մը շաքարէ, քիչ մ'ալ պղնձէ:

— Մարդուս կիրքը առաքառստի նման է, վարպետ նաւապետը զիտէ և անոնցմով նաւը նաւահանգիստ հասցնել:

— Տգիւտութիւնը՝ գիշեր է մտաց, անլուսին և անասալ գիշեր:

Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Կ

Կարգ աշխարհի այլափոխեալ յիս թըւի:

Նախ աշակերտ դայ ուսուցիչ ըզկնի:

Նախ արտաժար ապա արքայ երևի:

Յառաջ զբալիք և քահանայ հետեի:

Յիս նախ ամուսն ապա դարուն տեսանի:

Յառաջ զիշեր յետոյ երեկ յաջորդի:

Պինդ խնդրեսիւր, ո՛ր ընթերցող, քաջագէտ,

Եւ զիս տեսցես զի անկերև կամ յաւես:

